

Laboratorium 5

Problem pięciu filozofów

Danylo Knapp

Teoria Współbieżności

Wydział Informatyki
Akademia Górniczo-Hutnicza
im. Stanisława Staszica w Krakowie
03.11.23

1 Treść zadania

Celem ćwiczenia jest zapoznanie z jednym z klasycznych problemów teorii współbieżności - problemem pięciu filozofów (autor E.W. Dijkstra).

1. Zaimplementować trywialne rozwiązanie z symetrycznymi filozofami. Zaobserwować problem blokady
2. Zaimplementować rozwiązanie z widelcami podnoszonymi jednocześnie. Jaki problem może tutaj wystąpić?
3. Zaimplementować rozwiązanie z lokajem
4. Wykonać pomiary dla każdego rozwiązania i wywnioskować co ma wpływ na wydajność każdego rozwiązania

Dodatkowe zadanie: Zaproponować autorskie rozwiązanie, inne niż w/w.

2 Rozwiązania

Problem pięciu filozofów można opisać następująco:

- Każdy filozof zajmuje się głównie myśleniem
- Od czasu do czasu potrzebuje zjeść
- Do jedzenia potrzebne mu są oba widelce po jego prawej i lewej stronie
- Jedzenie trwa skończoną (ale nieokreśloną z góry) ilość czasu, po czym filozof widelce odkłada i wraca do myślenia
- Cykl powtarza się od początku

W trakcie wykonania tego laboratorium powstała następująca struktura:

tw-lab5/src/main/java/pl/edu/agh/tw/knapp/lab5

```
Arbiter.java
Fork.java
Logger.java
Main.java
naive
    AdvancedNaiveArbiter.java
    ForkAcquireException.java
    NaiveArbiter.java
Philosopher.java
RandomSleeper.java
simultaneous
    ForkPool.java
Table.java
waiter
    Pair.java
    Waiter.java
```

Poniżej zostaną omówione poszczególne klasy i rozwiązania ($4 = 3 + 1$ – wraz z dodatkowym).

2.1 Wspólne klasy

W tym rozdziale omówię klasy, wspólne dla wszystkich **czterech** rozwiązań.

2.1.1 Fork

Jest to klasa reprezentująca widelec. Zawiera semafor o wartości początkowej 1 oraz inne pomocnicze funkcje.

// Fork.java

```
package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5;

import java.util.concurrent.Semaphore;
import java.util.concurrent.TimeUnit;

public class Fork {
    private final Semaphore semaphore = new Semaphore(1);
    private Table table;

    public Fork() {
        // empty
    }

    public void setTable(Table table) {
        this.table = table;
    }

    public Table getTable() {
        return table;
    }

    public void acquire() {
        semaphore.acquireUninterruptibly();
    }

    public boolean acquire(long timeoutMs) {
        try {
            if (timeoutMs > 0L) {
                return semaphore.tryAcquire(timeoutMs, TimeUnit.MILLISECONDS);
            } else {
                semaphore.acquire();
                return true;
            }
        } catch (InterruptedException e) {
            throw new RuntimeException(e);
        }
    }

    public void release() {
        semaphore.release();
    }
}
```

```

    public boolean isAvailable() {
        return semaphore.availablePermits() == 1;
    }
}

```

2.1.2 Philosopher

Jest to klasa reprezentująca filozofa.

// Philosopher.java

```

package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5;

public class Philosopher extends Thread {
    private final static Logger logger = Logger.getInstance();
    private final RandomSleeper randomSleeper;
    private final Arbiter arbiter;
    private Table table;

    private final int iterCount;
    private int index = -1;
    private int counter = 0;

    public Philosopher(Arbiter arbiter, long delayMinMs, long delayMaxMs, int iterCount) {
        this.arbiter = arbiter;
        this.randomSleeper = new RandomSleeper(delayMinMs, delayMaxMs);
        this.iterCount = iterCount;
    }

    public void setTable(Table table) {
        this.table = table;
        index = table.getPhilosophers().indexOf(this);
    }

    public Table getTable() {
        return table;
    }

    public int getIndex() {
        return index;
    }

    protected void log(Object o) {
        logger.log(String.format("%s #s", getClass().getSimpleName(), getIndex()), o);
    }

    @Override

```

```

public void run() {
    while (counter != iterCount) {
        arbiter.acquireForks(this);

        // jedzenie
        try {
            randomSleeper.sleep();
        } catch (InterruptedException e) {
            throw new RuntimeException(e);
        }

        arbiter.releaseForks(this);

        ++counter;

        if (counter % 100 == 0) {
            log("Jadłem " + counter + " razy");
        }
    }
}

```

Jak widać, konstruktor akceptuje następujące argumenty:

1. `arbiter` - implementacja arbitera
2. `delayMinMs` - minimalny czas, potrzebny filozofowi aby zjeść jedną porcję
3. `delayMaxMs` - maksymalny czas, potrzebny filozofowi aby zjeść jedną porcję
4. `iterCount` - liczba porcji, które filozof zje

2.1.3 Table

Reprezentuje stół, przy którym siedzą filozofowie i na którym leżą widelce. Zawiera listę filozofów oraz widelców oraz metody, pozwalające na łatwy dostęp do poszczególnych widelców.

// Table.java

```

package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5;

import java.util.List;

public record Table(List<? extends Philosopher> philosophers, List<Fork> forks) {
    public Table(List<? extends Philosopher> philosophers, List<Fork> forks) {
        if (philosophers.size() != forks.size())
            throw new IllegalArgumentException(
                "The philosopher count must be equal to the fork count");

        this.philosophers = philosophers;
        this.forks = forks;
    }
}

```

```

        philosophers.forEach(philosopher -> philosopher.setTable(this));
        forks.forEach(fork -> fork.setTable(this));
    }

    private enum Side {
        LEFT, RIGHT
    }

    private Fork getFork(Side side, Philosopher philosopher) {
        if (this != philosopher.getTable())
            throw new IllegalArgumentException(
                "The table does not contain such a philosopher");

        int index = philosopher.getIndex();
        int forkIndex = (index + side.ordinal()) % forks.size();

        return forks.get(forkIndex);
    }

    public Fork getLeftFork(Philosopher philosopher) {
        return getFork(Side.LEFT, philosopher);
    }

    public Fork getRightFork(Philosopher philosopher) {
        return getFork(Side.RIGHT, philosopher);
    }
}

```

2.1.4 Arbiter

Klasa abstrakcyjna reprezentująca arbitera, czyli jest to klasa definiująca zachowanie filozofów. Implementacje danej klasy są rozwiązaniami wymaganymi w tym ćwiczeniu.

// Arbiter.java

```

package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5;

public abstract class Arbiter {
    private Table table;

    public abstract void acquireForks(Philosopher philosopher);

    public abstract void releaseForks(Philosopher philosopher);

    public void setTable(Table table) {
        this.table = table;
    }
}

```

```

    public Table getTable() {
        return table;
    }
}

```

2.1.5 Logger

Jest to klasa służąca do tworzenia logów. Podczas implementacji, w celach ułatwienia zarządzaniem logami, użyto wzorca *Singleton*.

// Logger.java

```

package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5;

import java.util.function.Consumer;

public class Logger {
    private static final Logger logger = new Logger();

    private Consumer<String> consumer = defaultConsumer();

    private static Consumer<String> defaultConsumer() {
        return System.out::println;
    }

    private Logger() {
        // empty
    }

    public void log(String tag, Object o) {
        consumer.accept(String.format("[%s] %s", tag, o));
    }

    public void log(Object o) {
        consumer.accept(String.valueOf(o));
    }

    public void setConsumer(Consumer<String> consumer) {
        this.consumer = consumer;
    }

    public void mute() {
        setConsumer(s -> {});
    }

    public void unmute() {
        setConsumer(defaultConsumer());
    }
}

```

```

    public static Logger getInstance() {
        return logger;
    }
}

```

Jak i w przypadku poprzedniego laboratorium,

- `log(String tag, Object o)` wypisuje log wraz z tagiem (np. *Philosopher #5*. Chodzi tu o rozpoznawanie źródła pochodzenia informacji). Obiekt `o` może mieć wartość `null`.
- `log(Object o)` wypisuje tekstową reprezentację obiektu `o`. Obiekt `o` może mieć wartość `null`.
- `setConsumer(Consumer<String> consumer)` umożliwia ustawienie kastomowego konsumenta logów
- `mute()` wycisza Logger
- `unmute()` przeciwieństwo metody `mute`: jako konsument zostanie użyta domyślna implementacja wypisująca na standardowym wyjściu
- `getInstance()` zwraca instancję klasy `Logger`

2.1.6 RandomSleepier

Klasa służąca do uśpienia wątku na pewien czas, losowany z przedziału `[delayMinMs, delayMaxMs)`.

```

// RandomSleepier.java

package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5;

import java.util.Random;

public class RandomSleepier {
    private final Random delayRandom = new Random();
    private final long delayMinMs;
    private final long delayMaxMs;

    public RandomSleepier(long delayMinMs, long delayMaxMs) {
        this.delayMinMs = delayMinMs;
        this.delayMaxMs = delayMaxMs;
    }

    public void sleep() throws InterruptedException {
        if (delayMinMs == 0 && delayMaxMs == 0)
            return;
        var delay = delayRandom.nextLong(delayMinMs, delayMaxMs);
        Thread.sleep(delay);
    }
}

```

2.2 Naiwne podejście

Każdy filozof czeka, aż wolny będzie lewy widelec, a następnie go podnosi (zajmuje), następnie podobnie postępuje z prawym widelcem. Ale stosując dane podejście może dojść do blokady (tzw.

deadlock*): jeżeli wszyscy filozofowie spróbują jednocześnie podnieść widelce, to każdy podniesie swój lewy widelec i będzie czekał aż zwolni się prawy, czego nigdy się nie zdarzy.

Możliwym rozwiązaniem tego problemu może być odłożenie widelca po jakimś czasie, czekanie wylosowanej ilości czasu i kolejna próba zdobycia pary sztućców. Taki schemat eliminuje możliwość zakleszczenia (system może zmieniać swój stan) jednak dalej jest podatny na problem *livelock***. Wciąż istnieje niezerowe prawdopodobieństwo, że wszyscy filozofowie wejdą do jadalni jednocześnie, następnie dokładnie w tym samym czasie chwycą za swój lewy widelec, po pięciu minutach wszyscy go odłożą, poczekają pięć minut, znowu go zabiorą itd. Ten problem też może zostać rozwiązany wprowadzając bardziej zaawansowane mechanizmy (np. każdy filozof posiada swój unikalny identyfikator, w oparciu o który losuje czas czekania). Zostanie to pokazane w kolejnym rozdziale (**zadanie dodatkowe**).

Implementacja wygląda następująco:

```
// NaiveArbiter.java

package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.naive;

import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Arbitrer;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Philosopher;

/**
 * Naive arbiter. May cause a deadlock.
 */
public class NaiveArbiter extends Arbitrer {
    @Override
    public void acquireForks(Philosopher philosopher) {
        getTable().getLeftFork(philosopher).acquire();
        getTable().getRightFork(philosopher).acquire();
    }

    @Override
    public void releaseForks(Philosopher philosopher) {
        getTable().getLeftFork(philosopher).release();
        getTable().getRightFork(philosopher).release();
    }
}
```

*: **Zakleszczenie (deadlock)** to sytuacja, w której procesy blokują się nawzajem z powodu zajęcia zasobów i żaden z procesów nie robi postępów, ponieważ czekają na zasób trzymany przez inny proces.

** : W przypadku **zakleszczenia dynamicznego (livelock)**, stany procesów zaangażowanych w scenariusz zakleszczenia dynamicznego ciągle się zmieniają. Z drugiej strony, procesy nadal są od siebie zależne i nigdy nie mogą zakończyć swoich zadań.

Zakleszczenie i zakleszczenie dynamiczne to nie to samo. W przypadku zakleszczenia, procesy zaangażowane w zakleszczenie utknęły na czas nieokreślony i nie dokonują żadnej zmiany stanu. Natomiast w scenariuszu zakleszczenia dynamicznego, procesy blokują się nawzajem i czekają nieokreśloną ilość czasu, ale ciągle zmieniają stan

swoich zasobów. Warto zauważyć, że zmiana stanu zasobów nie ma żadnego efektu i nie pomaga procesom w postępie ich zadań.

Przykład zakleszczenia dynamicznego można zobaczyć, gdy dwie osoby próbują do siebie zadzwonić, ale obie linie są zajęte. Obie osoby decydują się na chwilę rozłączyć i ponowić próbę po takim samym czasie. W rezultacie, podczas kolejnej próby, znów obserwują ten sam problem. To jest przykład zakleszczenia dynamicznego, ponieważ taka sytuacja może trwać w nieskończoność.

2.3 Zaawansowane naiwne podejście

Jak zostało wspomniane w poprzednim rozdziale, stosując naiwne podejście możemy dojść do zakleszczenia (wszyscy filozofowie na raz podnoszą widelce). Ten problem może zostać rozwiązany stosując mechanizm odłożenia widelca (jeżeli już został wzięty) i dodatkowego czekania w przypadku niepowodzenia, a mianowicie algorytm wygląda następująco:

1. Filozof podejmuje próbę podniesienia lewego widelca w ciągu `acquireTimeout` milisekund
2. Jeżeli lewy widelec został podniesiony, próbuje podnieść prawy w ciągu kolejnych `acquireTimeout` milisekund
3. Jeżeli to się udało, zaczyna jeść (algorytm został zakończony sukcesem)
4. W przeciwnym przypadku, odkłada lewy widelec i czeka, czas czekania jest obliczany według następującego wzoru:

$$t = (n + 1) \cdot 2^{i+1}$$

gdzie n - indeks filozofa (przypisany numer), i - numer próby

5. Licznik prób i zostaje zwiększony o 1
6. Jeżeli $i < attempts$, to wracamy do punktu 1 (gdzie *attempts* - maksymalna liczba prób)
7. W przeciwnym przypadku, algorytm zostanie zakończony niepowodzeniem (zostanie wyrzucony wyjątek `ForkAcquireException`)

Ten algorytm został zainspirowany sieciowym protokołem wielodostępu CSMA/CD, w którym używa się nieco innego wzoru (który warto stosować w przypadku dużej liczby filozofów, bo n będzie duże):

$$t = rand(0, 2^i)$$

Implementacja wygląda następująco:

```
// AdvancedNaiveArbiter.java
```

```
package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.naive;

import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Arbitr;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Logger;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Philosopher;
```

```

public class AdvancedNaiveArbiter extends Arbiter {
    private static final Logger logger = Logger.getInstance();
    private final long acquireTimeout;
    private final int attempts;

    public AdvancedNaiveArbiter(long acquireTimeout, int attempts) {
        this.acquireTimeout = acquireTimeout;
        this.attempts = attempts;
    }

    public AdvancedNaiveArbiter() {
        this(50, 15);
    }

    private void waitCollision(Philosopher philosopher, int i) {
        try {
            Thread.sleep((philosopher.getIndex() + 1) * (long) Math.pow(2, i + 1));
        } catch (InterruptedException e) {
            log(e);
        }
    }

    @Override
    public void acquireForks(Philosopher philosopher) {
        var table = getTable();
        var left = table.getLeftFork(philosopher);
        var right = table.getRightFork(philosopher);

        for (int i = 0; i < attempts; ++i) {
            //log(String.format("Philosopher %s, attempt %s", philosopher.getIndex(), i));

            if (!left.acquire(acquireTimeout)) {
                waitCollision(philosopher, i);
                continue;
            }

            if (!right.acquire(acquireTimeout)) {
                left.release();
                waitCollision(philosopher, i);
                continue;
            }

            return;
        }

        throw new ForkAcquireException(philosopher);
    }
}

```

```

@Override
public void releaseForks(Philosopher philosopher) {
    var table = getTable();
    table.getLeftFork(philosopher).release();
    table.getRightFork(philosopher).release();
}

private void log(Object o) {
    logger.log(getClass().getSimpleName(), o);
}
}

```

2.4 Widelce podnoszone jednocześnie

Każdy filozof sprawdza czy oba sąsiednie widelce są wolne i dopiero wtedy zajmuje je jednocześnie. Rozwiązanie to jest wolne od blokady, jednak w przypadku, gdy zawsze któryś z sąsiadów będzie zajęty jedzeniem, nastąpi zagłodzenie, gdyż oba widelce nigdy nie będą wolne.

Implementacja wygląda w następujący sposób:

```

// ForkPool.java

package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.simultaneous;

import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Arbitrator;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Philosopher;

/**
 * Arbitrator that guarantees that philosophers can only pick up
 * both forks or none simultaneously.
 */
public class ForkPool extends Arbitrator {
    private synchronized boolean tryAcquireForks(Philosopher philosopher) {
        var table = getTable();
        var left = table.getLeftFork(philosopher);
        var right = table.getRightFork(philosopher);

        if (left.isAvailable() && right.isAvailable()) {
            left.acquire();
            right.acquire();
            return true;
        }

        return false;
    }

    @Override
    public synchronized void acquireForks(Philosopher philosopher) {

```

```

        while (!tryAcquireForks(philosopher)) {
            try {
                wait();
            } catch (InterruptedException e) {
                throw new RuntimeException(e);
            }
        }
    }

    @Override
    public synchronized void releaseForks(Philosopher philosopher) {
        var table = getTable();
        table.getLeftFork(philosopher).release();
        table.getRightFork(philosopher).release();
        notifyAll();
    }
}

```

Proces podnoszenia widelców jest procesem atomowym - wszystko dzieje się wewnątrz metod zsynchronizowanych.

2.5 Rozwiązanie z lokajem

Zewnętrzny arbiter (lokaj, kelner) pilnuje, aby jednocześnie co najwyżej czterech (w ogólnym przypadku $n - 1$) filozofów konkurowało o widelce. Jeśli naraz wszyscy filozofowie będą chcieli jeść, arbiter powstrzymuje jednego z nich aż do czasu, gdy któryś z filozofów skończy jeść. To gwarantuje, że przynajmniej jeden filozof zawsze może zdobyć oba widelce, co pozwala systemowi na postęp.

Implementacja:

```

// Waiter.java

package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.waiter;

import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Arbitr;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Fork;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Philosopher;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.Table;

import java.util.List;
import java.util.Map;
import java.util.concurrent.ArrayBlockingQueue;
import java.util.concurrent.ConcurrentHashMap;

/**
 * Arbitr that allows maximum to  $n-1$  philosophers
 * to sit down at any time. This guarantees at least
 * one philosopher may always acquire both forks,
 * allowing the system to make progress.

```

```

*/
public class Waiter extends Arbiter {
    private final Map<Philosopher, Pair<Fork, Fork>> usedForks = new ConcurrentHashMap<>();
    private ArrayBlockingQueue<Fork> availableForks;

    private int eatingCount = 0;
    private int n;

    @Override
    public void setTable(Table table) {
        super.setTable(table);

        n = table.philosophers().size();

        var forks = table.forks();
        availableForks = new ArrayBlockingQueue<>(forks.size());
        availableForks.addAll(forks);
    }

    @Override
    public void acquireForks(Philosopher philosopher) {
        try {
            synchronized (this) {
                while (eatingCount == n - 1)
                    wait();
                ++eatingCount;
            }

            Fork first = availableForks.take();
            Fork second = availableForks.take();

            usedForks.put(philosopher, new Pair<>(first, second));

            first.acquire();
            second.acquire();
        } catch (InterruptedException e) {
            throw new RuntimeException(e);
        }
    }

    @Override
    public void releaseForks(Philosopher philosopher) {
        var forks = usedForks.remove(philosopher);
        forks.first().release();
        forks.second().release();

        availableForks.addAll(List.of(forks.first(), forks.second()));
    }
}

```

```

        synchronized (this) {
            --eatingCount;
            notify();
        }
    }
}

```

Warto jednak dodać, że ta implementacja ma pewną wadę: metoda `notify` obudza losowy wątek, a więc kolejność obudzenia nie jest ustalona. *Potencjalnie* to może powodować zagłodzenie któregoś z filozofów.

Java Docs, Java 17:

Object#notify: Wakes up a single thread that is waiting on this object's monitor. If any threads are waiting on this object, one of them is chosen to be awakened. **The choice is arbitrary and occurs at the discretion of the implementation.**

Rozwiązać to można wprowadzając dodatkową kolejkę / zapisując czas zgłoszenia i korzystając z `notifyAll` itd.

2.6 Klasa główna

Klasa główna Main wygląda następująco:

```

package pl.edu.agh.tw.knapp.lab5;

import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.naive.AdvancedNaiveArbiter;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.naive.NaiveArbiter;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.simultaneous.ForkPool;
import pl.edu.agh.tw.knapp.lab5.waiter.Waiter;

import java.util.List;
import java.util.stream.Stream;

public class Main {
    private record Params(
        int delayMin,
        int delayMax,
        int iterCount,
        int count
    ) {}

    private enum ArbiterType {
        NAIVE,
        ADVANCED_NAIVE,
        SIMULTANEOUS,
        WAITER
    }

    /**

```

```

* The application's entry point
* @param args The arguments list:<br>
*     args[0]: The minimum delay, ms, `int`<br>
*     args[1]: The maximum delay, ms, `int`<br>
*     args[2]: The number of iterations, `int`<br>
*     args[3]: The philosopher count, `int`<br>
*     args[4]: Whether mute the Logger or not, `boolean`<br>
*     args[5]: The arbiter type: 'naive', 'advanced_naive',
*             'simultaneous', 'waiter'
*/
public static void main(String[] args) {
    var params = new Params(0, 0, 100, 6);
    ArbiterType arbiterType = ArbiterType.ADVANCED_NAIVE;

    if (args.length > 0) {
        if (args.length != 6)
            throw new IllegalArgumentException(
                "expected 6 arguments, got " + args.length);

        params = new Params(
            Integer.parseInt(args[0]),
            Integer.parseInt(args[1]),
            Integer.parseInt(args[2]),
            Integer.parseInt(args[3]));

        if (Boolean.parseBoolean(args[4])) {
            Logger.getInstance().mute();
        }

        arbiterType = ArbiterType.valueOf(args[5].toUpperCase());
    }

    var arbiter = switch (arbiterType) {
        case NAIVE -> new NaiveArbiter();
        case ADVANCED_NAIVE -> new AdvancedNaiveArbiter();
        case SIMULTANEOUS -> new ForkPool();
        case WAITER -> new Waiter();
    };

    var finalParams = params;
    var time = measureTime(() -> runNoThrow(arbiter, finalParams));

    System.out.printf("time=%s\n", time);
}

private static void runNoThrow(Arbiter arbiter, Params params) {
    try {
        run(arbiter, params);
    }
}

```



```

        } catch (InterruptedException e) {
            throw new RuntimeException(e);
        }
    }

    private static void run(Arbiter arbiter, Params p) throws InterruptedException {
        var philosophers = Stream.generate(() ->
            new Philosopher(arbiter, p.delayMin, p.delayMax, p.iterCount))
            .limit(p.count)
            .toList();

        var forks = Stream.generate(Fork::new).limit(p.count).toList();

        var table = new Table(philosophers, forks);
        arbiter.setTable(table);

        philosophers.forEach(Thread::start);
        joinAll(philosophers);
    }

    private static void joinAll(
        List<? extends Thread> threads
    ) throws InterruptedException {
        for (var thread : threads) {
            thread.join();
        }
    }

    private static long measureTime(Runnable runnable) {
        long startTime = System.currentTimeMillis();
        runnable.run();
        return System.currentTimeMillis() - startTime;
    }
}

```

Jak widać, aplikacja akceptuje 6 argumentów lub nie akceptuje żadnych (wtedy korzysta z wartości domyślnych).

Opis poszczególnych parametrów:

1. Minimalny czas, potrzebny filozofowi aby zjeść jedną porcję (w milisekundach), `int`
2. Maksymalny czas, potrzebny filozofowi aby zjeść jedną porcję (w milisekundach), `int`
3. Liczba porcji (liczba iteracji), `int`
4. Liczba filozofów, `int`
5. Czy Logger ma zostać wyciszony, `boolean`
6. Rodzaj arbitera, `String`, akceptowane wartości:
  - `naive`
  - `advanced_naive`
  - `simultaneous`

- waiter

3 Wyniki

W tym rozdziale zostały umieszczone wyniki (pomiarы wydajności) powyższych rozwiązań.

Podczas testowania został użyty następujący sprzęt i oprogramowanie:

- 16 × AMD Ryzen 7 4800H with Radeon Graphics
- Fedora 38, Linux 6.5.6-200.fc38.x86_64
- openjdk 17.0.8 2023-07-18

Dodatkowo, w celach otrzymania i przetwarzania wyników został użyty język `python 3.11.6`, biblioteka `matplotlib 3.8.0`, służąca do rysowania wykresów, oraz `numpy 1.24.3`, służąca do obliczeń numerycznych.

Ponadto, żeby ułatwić proces uruchomienia projektu, skorzystano z narzędzia `gradle` (Kotlin DSL).

3.1 Pobieranie wyników

W tej części zostaną pobrane wyniki dla następujących rozwiązań:

1. Zaawansowane naiwne podejście
2. Widelce podnoszone jednocześnie
3. Rozwiązanie z lokajem

Wyniki działania naiwnego rozwiązania nie zostały umieszczone z powodu zakleszczenia.

Wszystkie rozwiązania zostaną przetestowane na 10000 iteracjach i 100 niezależnych uruchomieniach.

Tworzę funkcję, która będzie wywoływać program Javowy z określonymi parametrami i jako wynik zwracać czas wykonania obliczeń wypisany przez Javowy program:

```
[1]: import subprocess
import re

def run(delay_min: int, delay_max: int,
        iter_count: int, count: int,
        mute_logger: bool,
        arbiter_type: str) -> int:

    cmd = "../tw-lab5/gradlew run --args=\"{} {} {} {} {} {}\".format(
        delay_min, delay_max,
        iter_count, count,
        str(arbiter_type).lower(),
        arbiter_type
    )

    result = subprocess.run(
        ["bash", "-c", cmd],
```

```

        cwd="../tw-lab5",
        stdout=subprocess.PIPE)

    return int(re.search("time=([0-9]+)", str(result.stdout)).group(1))

```

Tworzę funkcję, która dla podanych argumentów zwraca średni czas wykonania:

```

[2]: import numpy as np

def run_mean(n=100, **kwargs) -> float:
    return np.mean([run(**kwargs) for _ in range(n)], dtype=float)

```

Tworzę funkcję do wykonania pomiarów:

```

[3]: def measure(arbiter_type: str) -> float:
    return run_mean(n=100,
                    delay_min=0, delay_max=0,
                    iter_count=10000, count=6,
                    mute_logger=True,
                    arbiter_type=arbiter_type)

```

```

[4]: advanced_naive = measure("advanced_naive")

```

```

[5]: simultaneous = measure("simultaneous")

```

```

[6]: waiter = measure("waiter")

```

```

[7]: print(advanced_naive, simultaneous, waiter)

```

172.7 56.87 118.52

3.2 Wykresy

```

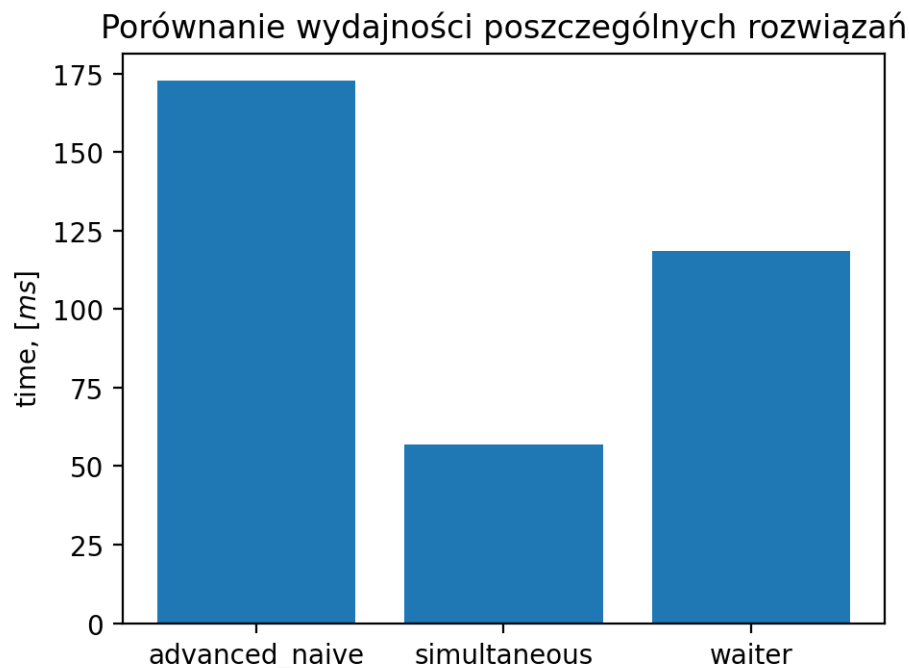
[8]: import matplotlib.pyplot as plt

names = ["advanced_naive", "simultaneous", "waiter"]
values = [advanced_naive, simultaneous, waiter]

defsize = plt.rcParamsDefault["figure.figsize"]
plt.rcParams["figure.figsize"] = (defsize[0] * 0.8, defsize[1] * 0.8)
plt.rcParams["figure.dpi"] = 200

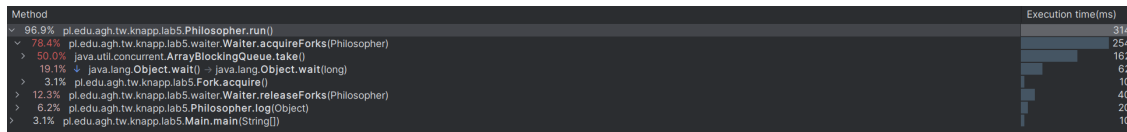
plt.bar(names, values)
plt.title("Porównanie wydajności poszczególnych rozwiązań")
plt.ylabel("time, $[ms]$")
plt.show()

```


4 Wnioski

- Jak widać z powyższego wykresu, najszybszą okazała się metoda **jednoczesnego podnoszenia widelców**. Nie jest to wcale zaskakujące, bo implementacja tego rozwiązania jest również bardzo prosta i wykorzystuje tylko 2 metody synchroniczne - do podnoszenia oraz odłożenia widelców, w których wartości dwóch semaforów zostają zmniejszone lub zwiększone.
- **Rozwiązanie z lokajem** jest ponad 2 razy wolniejsze od poprzedniego. W tym rozwiązaniu zostały wykorzystane różne mechanizmy wielowątkowości (kolejki blokujące, concurrent hash mapy, monitory oraz semaforey) co ma pewien narzut wydajnościowy. Implementacja może zostać ulepszona w następujący sposób:
  - Rezygnacja z `ConcurrentHashMap`: korzystanie z tej struktury danych nie jest obowiązkowe, w celu przechowywania wykorzystanych widelców przez danego filozofa można korzystać z np. zwykłych tablic indeksując po indeksach filozofów albo skorzystać z mechanizmu dziedziczenia i zaimplementować klasę filozofa przechowującego wykorzystane widelce. W każdym razie, zgodnie z profilingiem, narzut korzystania z tej struktury danych jest stosunkowo nie duży
  - Zastąpienie `ArrayBlockingQueue` własnym mechanizmem umożliwiającym pobranie kilku (dwóch) i dodanie kilku (dwóch) wartości jednocześnie (np. nieco zmodyfikowany `SemaphoreBuffer` z poprzedniego ćwiczenia). Zgodnie z profilingiem, to właśnie `ArrayBlockingQueue#take` zajmuje ponad 50% czasu. Wywołując metodę `take` dwukrotnie, korzystamy z mechanizmów synchronizacji 2 razy więcej niż powinniśmy (to również dotyczy metod `add/addAll`)

- **Autorskie rozwiązanie**, zgodnie z oczekiwaniami, jest najmniej wydajne - głównie z powodu wprowadzonych dodatkowych oczekiwań.
- **Zakleszczenie (deadlock)** to sytuacja, w której procesy blokują się nawzajem z powodu zajęcia zasobów i żaden z procesów nie robi postępów, ponieważ czekają na zasób trzymany przez inny proces
- W przypadku **zakleszczenia dynamicznego (livelock)**, z jednej strony stany zaangażowanych procesów ciągle się zmieniają. Z drugiej strony, procesy nadal są od siebie zależne i nigdy nie mogą zakończyć swoich zadań.
- Podsumowując, zostały zaimplementowane 4 różne podejścia rozwiązujące problem pięciu filozofów, a mianowicie:
  1. **Naiwne podejście**, które może powodować zakleszczenia
  2. **Zaawansowane naiwne podejście (autorskie rozwiązanie)**, stosujące mechanizm oparty na oczekiwaniu pewnej ilości czasu, która jest obliczana w oparciu o indeks filozofa oraz numer próby
  3. **Widelce podnoszone jednocześnie**: rozwiązanie to jest wolne od blokady, jednak w przypadku, gdy zawsze któryś z sąsiadów będzie zajęty jedzeniem, nastąpi zagłodzenie, gdyż oba widelce nigdy nie będą wolne
  4. **Rozwiązanie z lokajem**: jest to najbardziej zaawansowane rozwiązanie z wyżej wymienionych, polegające na tym, że zewnętrzny arbiter pilnuje, aby jednocześnie co najwyżej $n - 1$ filozofów konkurowało o widelce
- **Ranking zaimplementowanych rozwiązań według wydajności**:
  1. Widelce podnoszone jednocześnie
  2. Rozwiązanie z lokajem
  3. Zaawansowane naiwne podejście
  4. Naiwne podejście (występuje zakleszczenie)

5 Bibliografia

1. Materiały do laboratorium, dr inż. Włodzimierz Funika:
<https://home.agh.edu.pl/~funika/tw/lab5/>
2. Materiały do laboratorium, dr hab. inż. Bartosz Baliś
<https://home.agh.edu.pl/~balis/dydakt/tw/lab8/tw-5fil.pdf>
3. Problem uczujących filozofów - Wikipedia:
https://pl.wikipedia.org/wiki/Problem_uczuj%C3%A9cych_filozof%C5%9Bw
4. Dining philosophers problem - Wikipedia:
https://en.wikipedia.org/wiki/Dining_philosophers_problem

5. Deadlock, Livelock and Starvation - Baeldung:
<https://www.baeldung.com/cs/deadlock-livelock-starvation>
6. Object - Java 17 Docs:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/17/docs/api/java.base/java/lang/Object.html>
7. ArrayBlockingQueue - Java 17 Docs:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/17/docs/api/java.base/java/util/concurrent/ArrayBlockingQueue.html>
8. ConcurrentHashMap - Java 17 Docs:
<https://docs.oracle.com/en/java/javase/17/docs/api/java.base/java/util/concurrent/ConcurrentHashMap.html>
9. Carrier Sense Multiple Access (CSMA) - GeeksForGeeks:
<https://www.geeksforgeeks.org/carrier-sense-multiple-access-csma/>